

Razvoj evropskega romana

SREDNJI VEK

- viteški romani v verzih in prozi (Roman o Aleksandru, roman o Tebah, Vitezi okrogle mize, roman o Tristonu in Izoldi)
- razvijajo se po letu 1100 (začetek romanov)

RENEŠANSA

- do renesanse se roman ne razvija, razen v srednjem veku- viteški romani, ki pa niso tako pomembni
- po vsebini so potepuški, pastirski, viteški, pustolovski, ljubezenski
- napisan je v prozi (enakovredno verzom)
- CERVANTES (dom Kihot)- novoveški roman
- RABELAIS (Gargantua in Pantagruel)

RAZSVETLJENSTVO

- v razsvetljenstvu roman, ki se začne močno razvijati dokončno izpodrine ep
- tedaj so nastajali: - potopisno-didaktični romani (Robinson Crusoe)
 - fantastično-stirični romani (Guliverjeve potovanja)
 - pustolovsko-satirični romani (Kandid ali optimizem)
 - sentimentalni romani
 - komično-humanistični romani (Tom Jones)
- VOLTAIRE (Kandid ali optimizem)
- DEFOE (Robinson Crusoe)
- SWIFT (Guliverjeve potovanja)
- FIELDING (Tom Jones)

ROMANTIKA

- snov in motivi iz ljudskega slovstva, srednjega veka, renesanse in orientalskega življenja, pa tudi iz sodobnega evropskega življenja
- zgodovinski romani
- romani v verzih (Jevgenij Onjegin)
- romani v pismih (začetki v razsvetljenstvu)
- LERMONTOV (Junak našega časa)
- GOETHE (Trpljenje mladega Wertherja, Učna leta Wilhelma Meistra)
- PUŠKIN (Jevgenij Onjegin)
- HOFFMANN (Hudičevi napoji, Življenjski nazori mačka Murra)
- SCOTT (Starinar, Rob Ray)

REALIZEM

- roman v realizmu obravnava družbene snovi, pojave in vprašanja
- romani se povezujejo v cikle romanov
- epopeja (zgodovinski roman, ki nadaljuje tradicijo epa)
- tipi romanov: družbeni, socialni, proletarski, kmečki, vojni, psihološki
- DOSTOJEVSKI (Zločin in kazen, Bedni ljudje)
- FLAUBERT (Gospa Bovaryjeva, Vzgoja srca)
- GOGOLJA (Mrtve duše)
- TOLSTOJ (Vojna in mir)
- BALZAC (Oče Goriot, Teta Liza)
- DICKENS (Oliver Twist)

NATURALIZEM

- eksperimentalni romani (romani za dokazovanje treh determinant, značilnih za to obdobje- dednost, okolje, čas)
- E. ZOLA (ciklus 20-ih romanov; Beznica)

REALISTIČNI IN NATURALISTIČNI ROMAN

- snov je iz sodobnega sveta (meščanska družba)
- mali človek
- tipične osebe
- objektivno odsevanje resničnost
- obsežne zgodbe in zato nastajajo obsežna dela
- vsevedni propovedovalec (realizem)
- brezoseben, skoraj brezčuten pogled na junake in njihove usode
- personalni pripovedovalec (naturalizem)
- Dostojevski skuša z dialogom prikazati psihološko, notranjo resničnost junakov